

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๐/๒๕๕๓

วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ผู้ขอจัดตั้งพรรคนำชัยขอให้อำนาจชี้ขาดคำสั่งของนายทะเบียนที่ไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคนำชัย

นายนำชัย แซ่มฟ้า ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ว่า เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๒ นายทะเบียนพรรคการเมือง มีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคนำชัย โดยอ้างว่าผู้ร้องซึ่งได้รับการเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคนำชัย ถูกคุมขังอยู่ตามหมายของศาลจังหวัดน่าน จึงมีคุณสมบัติไม่เป็นไปตาม มาตรา ๑๕ (๔) ประกอบมาตรา ๑๒ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ผู้ร้องในฐานะหัวหน้าพรรคนำชัย ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าวข้างต้นเพราะศาลจังหวัดน่าน ยังไม่มีคำพิพากษาชี้ขาดว่าผู้ร้อง ผิดจริงหรือไม่และคดียังไม่ถึงที่สุด ประกอบกับในปัจจุบัน ผู้ร้องได้รับการประกันตัวจากศาลจังหวัดน่านแล้วมิได้ถูกคุมขังจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยกลับคำสั่งของนายทะเบียนพรรคการเมือง และมีคำสั่งว่าผู้ร้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๕ (๔) ประกอบมาตรา ๑๒ และมาตรา ๒๑ และให้นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคนำชัยเป็นพรรคการเมือง โดยมีผู้ร้องเป็นหัวหน้าพรรคนำชัย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

นายทะเบียนพรรคการเมืองผู้ถูกร้องชี้แจงว่า

๑. เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง ชื่อพรรคนำชัย โดยผู้ร้องได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรค มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๘๕ หมู่ที่ ๕ ตำบลปรือใหญ่ อำเภอมะนังนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

๒. เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๒ หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับประจำวันอาทิตย์ที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๒ หน้า ๑๖ ลงข่าวว่า เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๒ เวลา ๑๖.๕๕ น. พันตำรวจเอก เชิด ชูเวช รอง ผบก.ตร.จว. นครราชสีมา นำกำลังเจ้าหน้าที่ สก.ต.จอหอ จับกุม สิบเอก นำชัย แซ่มฟ้า กรรมการผู้จัดการบริษัท นำชัย วิลล่า จำกัด ตามหมายจับเลขที่ ๘๕/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ของ สก.อ.เมืองน่าน และพร้อมแจ้งข้อกล่าวหาข้อหาโกงประชาชนโดยนำตัวมาสอบที่ สก.ต.จอหอ เบื้องต้น

สิบเอก นำชัย ให้การปฏิเสธและไม่ยอมเซ็นรับข้อกล่าวหาอ้างว่าจะให้การชั้นศาลและยืนยันว่าคดีนี้ตนเองถูกกลั่นแกล้งทางการเมืองเนื่องจากกำลังจัดตั้งพรรคการเมืองชื่อพรรคนำชัย ซึ่งกำลังขอจดทะเบียนกับทาง กกต. อยู่ ฯลฯ

๓. เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ขอความอนุเคราะห์ ดำรวจภูธรจังหวัดนครราชสีมาตรวจสอบรายละเอียดตามข้อ ๒ และ ดร.ภ.จว.นม. ได้ชี้แจงว่าเมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๒ เวลา ๑๖.๔๕ น. พันตำรวจเอก เชิด ชูเวช รอง ผบก.ตร.จว. นครราชสีมา นำกำลังเจ้าหน้าที่ สก.ต.จอหอ จับกุม สิบเอก นำชัย แซ่มปัก กรรมการผู้จัดการบริษัท นำชัย วิลล่า จำกัด ตามหมายจับเลขที่ ๘๕/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ของ สก.อ.เมืองน่าน พร้อมแจ้งข้อกล่าวหา ข้อโกงประชาชน และเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๒ ได้นำตัว นายนำชัย แซ่มปัก ส่ง สก.อ.เมืองน่าน จ.น่าน เพื่อดำเนินคดี ซึ่ง สก.อ.เมืองน่าน ได้รับตัวไว้ดำเนินคดีแล้ว

๔. เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๒ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ขอความอนุเคราะห์ ให้ สก.อ.เมืองน่าน จ.น่าน ตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๒ ซึ่งสก.อ.เมืองน่าน จ.น่าน ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงปรากฏรายละเอียด ดังนี้

๔.๑ สิบเอก นำชัย แซ่มปัก ผู้ต้องหาที่ จนท.ตร.สก.ต.จอหอ จว.นม. จับกุมและส่งตัวมาดำเนินคดีตามหมายจับของ สก.อ.เมืองน่าน จ.น่าน เป็นบุคคลคนเดียวกับนายนำชัย แซ่มปัก ผู้ยื่นคำร้องขอจัดตั้งพรรคการเมืองชื่อพรรคนำชัย ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง

๔.๒ พุทธการณแห่งคดีโดยสรุปกล่าวคือ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๑ เวลา ๑๗.๔๐ น. ได้มีผู้มาร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ฯ ว่าเมื่อประมาณปลายปี ๒๕๓๔ - ๒๕๓๕ ต่อเนื่องกัน สิบเอก นำชัย แซ่มปัก ผู้ต้องหาได้โฆษณาทางวิทยุและปิดป้ายโฆษณาแผนผังโครงการจัดสรรที่ดิน ตาม น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๑๑๘๕ ตั้งอยู่ ต.ฝายแก้ว อ.เมือง ฯ จ.น่าน โดยมีได้ดำเนินการจัดสรรตามกฎหมาย เป็นเหตุให้ชาวบ้านหลงเชื่อว่าการจัดสรรดังกล่าวของผู้ต้องหาดำเนินการไปอย่างถูกต้อง จึงได้เข้าทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินที่ผู้ต้องหาจัดสรร จำนวน ๓๓ แปลง และชำระเงินไปครบถ้วนตามสัญญาแต่ไม่สามารถโอนกรรมสิทธิ์ได้ เนื่องจากผู้ต้องหาได้หลบหนี จากหลักฐานทางคดีเพียงพอที่จะฟังได้ว่า การกระทำของผู้ต้องหาเป็นความผิดฐานข้อโกงประชาชนและโฆษณาแผนผังโครงการหรือวิธีการจัดสรรในที่ดินซึ่งคณะกรรมการยังไม่ได้ออกใบอนุญาตจัดสรร ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๓ และประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๖ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ข้อ ๔๐ คดีมีพยานหลักฐานพอพ้องจึงเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหา นี้ แต่เนื่องจากผู้ต้องหาหลบหนีจึงได้ออกหมายจับ ตามหมายจับลำดับที่ ๘๕/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑

๔.๓ ต่อมา เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๒ สก.อ.เมืองน่าน ได้รับตัว ลิบเอก นำชัย แซ่มฟ้า ผู้ต้องหา ที่ถูก สก.ต.จอหอ จับกุมตัวและนำส่งตัว เพื่อดำเนินคดี จากการสอบสวนผู้ต้องหา ให้การปฏิเสธตลอดข้อกล่าวหาโดยไม่ขอให้การชั้นสอบสวนแต่จะขอให้การชั้นศาลเท่านั้น และผู้ต้องหา ได้ลงลายมือชื่อไว้ในบันทึกคำให้การของผู้ต้องหาด้วย พนักงานสอบสวน ๗ จึงได้นำผู้ต้องหาไปยื่น คำร้องขอฝากขังต่อศาลจังหวัดน่านขณะนี้ ลิบเอก นำชัย แซ่มฟ้า ผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวอยู่ที่เรือนจำ จังหวัดน่าน เนื่องจากศาลไม่อนุญาตให้ประกันตัว

๔.๔ ในวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๒ พนักงานอัยการจังหวัดน่านได้ยื่นฟ้อง ลิบเอก นำชัย แซ่มฟ้า เป็นจำเลยที่ ๒ ข้อหาฐานร่วมกันฉ้อโกงประชาชน ๗ อีกคดีหนึ่งตามหมายขังระหว่างได้สวน มูลฟ้องหรือพิจารณา ที่ ๓๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๒

๕. เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๒ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง ชื่อพรรคนำชัยเนื่องจากเห็นว่าผู้ร้อง ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคนำชัยและได้ ยื่นคำร้องขอจัดตั้งพรรคการเมือง ชื่อพรรคนำชัย เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ โดยในระหว่าง การพิจารณาของนายทะเบียนพรรคการเมืองอยู่ ผู้ร้องได้ถูกคุมขังไว้ในเรือนจำจังหวัดน่านตามหมายของ ศาลจังหวัดน่าน ที่ ๕๔๐/๒๕๕๒ วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๒ และที่ ๓๐/๒๕๕๒ วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๒ ทำให้เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญอันเป็นการขาดคุณสมบัติ ผู้จัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ อันทำให้การเป็นหัวหน้าพรรคนำชัย ของผู้ร้องที่ได้รับเลือกตั้งในที่ประชุมจัดตั้งพรรค นำชัยสิ้นสุดลงไปด้วย จึงเป็นเหตุให้คณะกรรมการบริหารพรรคมีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๔ (๔) ประกอบมาตรา ๑๒ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

พิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ร้องได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคนำชัย จึงได้ยื่นแบบ คำขอจัดตั้งพรรคการเมืองชื่อ “พรรคนำชัย” ต่อผู้ถูกร้อง ซึ่งเป็นนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ต่อมาผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๒ ถึงผู้ร้อง แจ้งว่าไม่รับ จดแจ้งการจัดตั้งพรรคนำชัย เพราะผู้ร้องซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคนำชัยถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำจังหวัดน่าน ตามหมายของศาลจังหวัดน่าน จึงไม่มีคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๔ วรรคสาม

ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยมีว่า การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้ง พรรคนำชัยเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๔ วรรคสามหรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๔ วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่าคุณสมบัติหรือจำนวนของผู้จัดตั้งพรรคการเมือง หรือนโยบายและข้อบังคับพรรคการเมือง หรือคุณสมบัติของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือชื่อพรรคการเมือง หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๔) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนสั่งไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง...”

มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๑) บัญญัติว่า “ผู้จัดตั้งพรรคการเมืองเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ และมีจำนวนไม่น้อยกว่าสิบห้าคน”

มาตรา ๘ บัญญัติว่า “ผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์และไม่มีลักษณะที่ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญมีจำนวนตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไปสามารถรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองได้ ...”

และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ บัญญัติว่า “บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้ง เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งคือ

(๑) ...

(๒) ...

(๓) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

(๔) ...”

สรุปได้ว่าตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง มาตรา ๑๔ วรรคสาม บัญญัติว่า ในกรณีที่นายทะเบียนพรรคการเมือง เห็นว่าผู้จัดตั้งพรรคการเมืองต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาล ให้นายทะเบียนสั่งไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้จัดตั้งพรรคการเมืองและได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าพรรคนำชัยถูกคุมขังอยู่ที่เรือนจำจังหวัดน่าน ตามหมายของศาลจังหวัดน่านตั้งแต่วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๒ ตลอดมาจนถึงวันที่ผู้ถูกร้องมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคนำชัยในวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๒ ผู้ร้องก็ยังคงถูกคุมขังอยู่ ดังนั้นจึงฟังได้ว่าระหว่างที่ผู้ถูกร้องพิจารณาคำขอจัดตั้งพรรคนำชัยจนถึงวันที่ผู้ถูกร้องมีคำสั่งนั้น คือตั้งแต่วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๒ ผู้ร้องถูกคุมขังอยู่ตามหมายของศาลจังหวัดน่าน ผู้ร้องจึงมีคุณสมบัติเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๓) ซึ่งไม่มีคุณสมบัติที่จะจัดตั้งพรรคการเมืองได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง (๑) แม้ว่าผู้ร้องจะอ้างว่าวันที่ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญนั้น ผู้ร้องมิได้ถูกคุมขังอยู่ตามหมายของศาลแล้ว เพราะผู้ร้องได้รับการ

ปล่อยชั่วคราวโดยการประกันตัวเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๒ ก็ตาม เมื่อผู้ร้องได้รับการปล่อย
ชั่วคราวหลังจากที่นายทะเบียนพรรคการเมืองมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคนำชัยแล้วเช่นนี้ จึง
ไม่มีผลต่อคำสั่งแต่อย่างใด คำสั่งของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ไม่รับจดทะเบียนฯ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบแล้ว

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียน
จัดตั้งพรรคนำชัยเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑
มาตรา ๑๔ วรรคสามแล้ว ให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ